

4. Раевский Р.Т. Физическое совершенствование студенческой молодежи в XXI веке: стратегия, проблемы и пути их решения / Р.Т.Раевский, С.М.Канишевский, А.Г. Рыбковский // Теорія та практика фізичного виховання. – 2008. – №2. – С. 145-151.
5. Tavelina A.O., Tarasova A.K. Moloda sportivna nauka Ukraini [Young sport science of Ukraine], 2008, vol.12(4), pp. 218-221.
6. Edvard T. Khouli, B. Don. Frenks Rukovodstvo instruktora ozdorovitel'nogo fitnessa [Health fitness instructor guide], Kiev, Olympic Literature, 2004, 575 p
7. Cieslicka Mirosława, Napierala Marek, Pilewska Wiesława, Iermakov Sergii. Status of morphological and motor skills of girls participating in modern dance classes. //Pedagogics, psychology, medicalbiological problems of physical training and sports. 2012, 10, С. 96-104.
8. Epstein L.H. Attendance and fitness in aerobics exercise: The effects of contract and lottery procedures / L.H.Epstein, R.R. Wing, J.K. Thompson, W. Griffen. – Behavior Modification. – vol.4. – pp. 465- 479.

Ляхова І. М.

Інститут здоров'я, спорту і туризму Класичного приватного університету

РОЗВИТОК КООРДИНАЦІЙНО-РУХОВОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ ЗІ ЗНИЖЕНИМ СЛУХОМ ВІКОМ 7 – 16 РОКІВ У ПОРІВНЯННІ З ЇХНІМИ ОДНОЛІТКАМИ ЗІ ЗБЕРЕЖЕНОЮ СЛУХОВОЮ ФУНКЦІЮ

У статті розглядається особливості розвитку координаційних здібностей дітей зі зниженим слухом віком 7-16 років. Експериментально доведено, що діти зі зниженим слухом цього вікового періоду розвитку істотно відстають від своїх однолітків зі збереженим слухом у розвитку координаційно-рухової сфери (у стрибкових вправах, циклічних локомоціях, спортивно-ігрових і балістичних рухових діях). З'ясовано, що розвиток координаційно-рухової сфери дітей зі зниженим слухом лімітовано такими чинниками як: зниження слуху (первинне відхилення), порушення психічного і мовленнєвого розвитку (вторинне та третинне відхилення), порушення вестибулярного апарата, несвоєчасність надання дитині медико-психолого-педагогічної допомоги, недостатнє приділення уваги цілеспрямованому розвитку координаційних здібностей дітей зі зниженим слухом, відсутність можливості надання педагогом своєчасних оперативних підказок дітям зі зниженим слухом щодо виконання ними рухових дій, які пов'язані з розвитком координаційних здібностей, та недостатнє накопичення у них рухової бази.

Ключові слова: координаційні здібності, координаційно-рухова сфера, діти зі зниженим слухом, діти зі збереженим слухом, стрибкові вправи, циклічні локомоції, спортивно-ігрові рухові дії, балістичні рухові дії.

Ляхова І. Н. Развитие координационно-двигательной сферы слабослышащих детей со сниженным слухом в возрасте 7 – 16 лет в сравнении с их ровесниками, имеющими сохранную слуховую функцию. В статье рассматриваются особенности развития координационных способностей слабослышащих детей со сниженным слухом в возрасте 7 – 16 лет. Экспериментально доказано, что дети со сниженным слухом этого возрастного периода развития отстают от своих ровесников, имеющих сохраненный слух, в развитии координационно-двигательной сферы (в прыжковых упражнениях, циклических локомоциях, спортивно-игровых и баллистических двигательных действиях). Установлено, что развитие координационно-двигательной сферы слабослышащих детей со сниженным слухом ограничивается такими основными факторами как: снижением слуха (первичное отклонение), и связанным с ним нарушениями психического и речевого развития (вторичное и третичное отклонения), нарушением вестибулярного аппарата, несвоевременностью предоставления ребенку медико-психолого-педагогической помощи, недостаточным уделением внимания целенаправленному развитию координационных способностей слабослышащих детей, отсутствием возможности предоставления педагогом подсказок детям со сниженным слухом относительно выполнения ими двигательных действий, связанных с развитием координационных способностей, и недостаточным накоплением у этого контингента детей двигательной базы. Результаты исследования свидетельствуют о сниженных возможностях данного контингента к оптимальному управлению сложнокоординированными двигательными действиями, что указывает на необходимость поиска «обходных путей» и проведения соответствующей целенаправленной коррекционно-развивающей работы по физической культуре.

Ключевые слова: координационные способности, координационно-двигательная сфера, дети со сниженным слухом (слабослышащие дети), дети с сохраненным слухом, прыжковые упражнения, циклические локомоции, спортивно-игровые двигательные действия, баллистические двигательные действия.

Lyakhova I.M. The development of a coordination and motor areas of deaf children with hearing loss at the age of 7-16 years in comparison with their peers, having retained auditory function. The article discusses the features of the development of coordination abilities of deaf children with hearing loss at the age of 7-16 years. It is experimentally proved that children with hearing loss in this age period of development behind their peers with normal hearing, in the development of motor coordination-sphere (jumping exercises, cyclic locomotion, sports and gaming action and ballistic propulsion).

It was found that the development of a coordination and motor areas of deaf children with hearing loss limited to such key factors as: hearing loss (primary deviation), impaired speech and mental development (secondary and tertiary deviation), vestibular disorder, untimely provision of child medical, psychological and pedagogical aid, insufficient attention has focused the development of coordination abilities of deaf children, lack of ability of teacher prompts children with hearing loss with respect to the performance of motor actions related to the development of coordination abilities, and lack of accumulation at the base of the motor contingent of children.

The findings suggest that reduce the possibility of the contingent to the optimum management of complex coordinated motor actions, which indicates the need to find «detours» and the implementation of appropriate targeted the corrective-developing work on physical training.

Key words: coordination abilities, coordination, motor areas, children with hearing loss (hard of hearing children), children with hearing intact, jumping exercises, cyclic locomotion, motor sport and games activities, ballistic motor action.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими завданнями. У зв'язку з тим, що основною метою середньої фахової освіти дітей з особливими потребами, у т.ч. і дітей зі зниженим слухом, є підготовка до професійно-трудова діяльності, до найбільш повної адаптації й інтеграції у сучасному світі, а ці процеси набагато в чому залежать від розвитку координаційних здібностей даного контингенту осіб, дослідження їх динаміки на різних етапах вікового розвитку дітей задля визначення можливості цілеспрямованого корекційно-розвивального впливу представляє собою особливий інтерес як для корекційної педагогіки, так і для адаптивної фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Літературні дані свідчать про те, що в дітей з вадами слуху найслабшою ланкою рухової сфери є порушення різних проявів координації рухів. Як показує аналіз науково-дослідних робіт, найбільш вивченою в цьому напрямку є координаційно-рухова сфера глухих дітей (А. А. Івахненко [1], Н.П. Лещій [2], І. М. Ляхова [3], С. І. Статсьов [4] та ін.). Разом з тим, у спеціальній науковій літературі нам не вдалося знайти фундаментальних наукових досліджень, які стосуються визначення координаційних здібностей типологічної групи дітей зі зниженим слухом. Це стало підставою для проведення відповідного дослідження.

Мета роботи: визначити показники розвитку координаційно-рухової сфери дітей зі зниженим слухом віком 7-16 років і порівняти їх з відповідними показниками дітей, які мають збережену слухову функцію.

Виклад основного матеріалу дослідження. Про стан сформованості координаційно-рухової сфери можна судити за результатами спеціально підібраних контрольних іспитів, що характеризують координаційні здібності (КЗ) дітей. У своєму дослідженні ми визначали такі КЗ: у стрибкових вправах, у циклічних локомоціях, у спортивно-ігрових рухових діях, у балістичних (метальних) рухових діях з акцентом на дальність метання.

Досліджуючи КЗ у стрибкових вправах дітей зі зниженим слухом, нами було встановлено, що результати контрольних і експериментальних груп суттєво не відрізняються між собою. Обраховані значення t-критерію як для хлопців, так і для дівчат не перевищують критичного значення при $\alpha = 0,05$. Різниця результатів між даними групами учнів, які мають знижений слух, незначна і складає в хлопців від 0,1% до 6,3%; у дівчат – від 0,1% до 6,9%. Однак порівняння показників КЗ у стрибкових вправах у групах школярів зі зниженим слухом і їх ровесників зі збереженою слуховою функцією вказує на суттєве відставання перших від других ($P < 0,01$). До того ж, діти зі зниженим слухом поступаються в розвитку даних здібностей у стрибкових вправах дітям зі збереженим слухом: хлопці – від 24% до 49,5% (7-10 р.); дівчата – від 13,5% до 41,8% (11-16 р.). Причому, слід зазначити, що в молодшому шкільному віці різниця результатів між цими групами більш виражена. Хлопчики зі зниженим слухом віком 7 років виконали контрольне завдання, що характеризує абсолютні показники КЗ у стрибкових вправах у 2 рази гірше, ніж діти цього ж віку, які не мають зниження слухової функції ($X = 31,96$ см і $X = 63,29$ см відповідно). Незважаючи на те, що показники КЗ у стрибкових вправах у 16-літніх хлопців зі зниженим слухом, порівняно з 7-літніми, покращилися більше ніж у 2,5 рази, однак у них все-таки спостерігається суттєве відставання даних показників від їхніх однолітків із збереженим слухом (на 27,3%).

Аналіз динаміки розвитку даної здібності в хлопців зі зниженим слухом виявив, що найбільш суттєвий приріст результатів у них спостерігається з 7 до 9 років і з 13 до 14 років. У подальші вікові періоди для даної типологічної групи дітей характерна відносна стабілізація абсолютних показників КЗ у стрибкових вправах.

У 7-літньому віці різниця між дівчатками зі зниженим слухом і їхніми ровесницями зі збереженим слухом менша, порівняно з хлопчиками (на 14%). До 16-літнього віку в дівчат зі зниженим слухом також, як і в хлопців, що відносяться до даної типологічної групи, відставання від їхніх одноліток зі збереженою слуховою функцією зберігається ($X = 69,30$ см і $X = 101,44$ см відповідно) і є дуже суттєвим ($P < 0,01$). Слід зазначити, що в дівчат зі зниженим слухом активний розвиток КЗ у стрибкових вправах відбувається в молодшому шкільному віці. Потім темпи приросту даної здібності в них значно уповільнюються. При цьому спостерігається їх деяке зниження і стабілізація, що викликано морфо-функціональними перетвореннями в період формування статевої зрілості.

Педагогічні спостереження за виконанням школярами зі зниженим слухом стрибка в довжину спиною вперед, що характеризує дану здібність, показали, що досліджувані, як правило, не вміють скоординувати рухи ніг у фазі відштовхування з руками рук. Виконання даного тесту супроводжувалося надмірним присіданням і відставленням сідниць назад. Крім того, у більшості випадків відзначалася одна й та сама помилка – переміщення випробуваних у фазі польоту здійснювалося не назад, як це було передбачено даним тестом, а нагору. Все це врешті-решт наклало відбиток на більш низьких результатах тестування у дітей зі зниженим слухом, порівняно з дітьми зі збереженим слухом.

Аналіз результатів тестування КЗ у циклічних локомоціях дітей зі зниженим слухом контрольної й експериментальної груп показав, що обчислене значення t-критерію Стьюдента не перевершує критичного значення на рівні значимості $\alpha = 0,05$. Отже, розбіжності середніх арифметичних величин між цими групами можна вважати статистично несуттєвими. Різниця результатів, виражена у відсотках, складала від 0,1% до 4,5%, чого не можна сказати про порівняння результатів відповідного тестування груп учнів зі зниженим слухом і учнів із збереженим слухом. Так, у хлопців зі зниженим слухом виявлено суттєве відставання від їхніх однолітків зі збереженим слухом у розглянутих нами показниках КЗ у циклічних локомоціях ($P < 0,01$). Різниця результатів між цими групами з 7 до 16 років складає від 17,4% до 41,3% та зберігається протягом цього вікового періоду. В 10-12 років у хлопчиків зі зниженим слухом відзначається тенденція до скорочення розбіжностей між ними і їхніми однолітками зі збереженим слухом, потім різниця між групами знову зростає. Це пов'язано з тим, що у хлопців із збереженим слухом після 14 років спостерігається значний приріст даних показників; у їхніх однолітків зі зниженим слухом темпи приросту результатів у цьому віці не настільки значні, тому що очевидно в підлітковому віці не приділяється належної уваги розвитку розглянутої нами здібності. Загалом динаміка розвитку КЗ у

циклічних локомоціях як у дівчат, так і в хлопців, які відносяться до даної типологічної групи, відповідає сенситивним періодам розвитку цих здібностей у дітей зі збереженим слухом.

Незважаючи на те, що темпи приросту показників координаційних здібностей у циклічних локомоціях у дітей зі зниженим слухом нижчі, порівняно з їхніми однолітками зі збереженим слухом, у молодшому шкільному віці в обох досліджуваних групах спостерігається інтенсивний приріст результатів.

У дівчат зі зниженим слухом також, як і в хлопців, які відносяться до даної типологічної групи, у віці 7-16 років відзначається істотне відставання в даних показниках, порівняно з їхніми однолітками (від 11,3% до 36,2%). Аналіз динаміки розвитку КЗ у циклічних локомоціях у дівчаток зі зниженим слухом показав, що найбільш інтенсивний приріст показників спостерігається з 8 до 10 років. У 11-16 років у них спостерігається відносна стабілізація розглянутих нами показників.

Педагогічні спостереження за дітьми зі зниженим слухом під час виконання тесту, що характеризує дані абсолютні показники КЗ, показали, що для більшості з них характерна затримка на старті (порушення швидкості реакції), біг на всій стопі, більш приземлене положення центру ваги стосовно підлоги (за рахунок трохи більшого згинання ніг у колінних суглобах, порівняно з дітьми, що не мають зниження слуху); нераціональне переміщення тіла у просторі, а саме: збільшення радіуса бігу при оббіганні орієнтира. Однією з причин цього, на нашу думку, є порушення орієнтування у просторі та вестибулярної функції. Вищевказані особливості виконання контрольної вправи дітьми зі зниженим слухом негативним чином вплинули на загальний результат тесту.

Співставлення абсолютних показників КЗ у *спортивно-ігрових діях* учнів зі зниженим слухом контрольної й експериментальної груп не виявило між ними істотних розбіжностей ($t_p < t_{\alpha}$, при $\alpha = 0,05$). Однак, між дітьми зі зниженим слухом віком 7-16 років і їхніми однолітками спостерігалася суттєва різниця в результатах, що відбивають розвиток даної здібності ($P < 0,05$). Так, у хлопців зі зниженим слухом відзначено суттєве відставання показників розвитку КЗ від таких у їхніх однолітків зі збереженим слухом (від 13,2% до 66,1%). При цьому у 7 і 8 років воно є більш вираженим (66,1% і 40,7% відповідно). У 14 років спостерігається скорочення розриву результатів між цими групами дітей, але до 16 років він ще не ліквідується повністю.

Аналіз динаміки розвитку координаційних здібностей хлопців зі зниженим слухом у *спортивно-ігрових рухових діях* вказує на інтенсивні темпи приросту даних показників з 8 до 9 років, з 10 до 12 років і з 14 до 15 років. В інші вікові періоди відзначена відносна стабілізація результатів. Значне покращення абсолютних показників КЗ у *спортивно-ігрових діях* у хлопчиків зі зниженим слухом 7 і 8 років вказує на сенситивний період в їхньому розвитку. Разом з тим, варто вказати на досить низькі вихідні результати в розвитку цієї здібності (у 7 років середня арифметична величина склала 26,87 с; у 8 років – 21,95 с).

До 11 років різниця середніх величин, що характеризують КЗ у *спортивно-ігрових рухових діях*, між групами дівчаток зі зниженим слухом і їхніми ровесницями із збереженим слухом суттєво знижується (14,5%). Це пов'язано з інтенсивним розвитком у дівчаток зі зниженим слухом уміння маніпулювати предметами (клас предметної спритності).

Аналіз динаміки розвитку даної здібності у групах дівчат зі зниженим слухом показав, що з 11 до 13 років спостерігається стабілізація і тенденція до погіршення результатів тестування. Середні величини випробують незначні коливання й утримуються на рівні показників 12-літніх дівчат ($X = 13,84$ с – 13,5 с). Однак, після 15 років у дівчат зі зниженим слухом абсолютні показники КЗ у *спортивно-ігрових рухових діях* знову починають рости, але менш інтенсивно в порівнянні з молодшим шкільним віком. З 14 років різниця результатів між розглянутими нами групами дівчат зі зниженим слухом і їхніми ровесницями зі збереженим слухом знову збільшується, а до 16 років починає знову скорочуватися, однак ще не ліквідується цілком і складає 17,4%. Як бачимо, розвиток КЗ у *спортивно-ігрових рухових діях* у дівчат зі зниженим слухом відбуваються гетерохронно: активні періоди приросту середніх величин змінюються періодами стабілізації результатів і тенденцією до погіршення результатів, що необхідно враховувати при організації педагогічних впливів, що спрямовані на розвиток координаційних здібностей у *спортивно-ігрових рухових діях* дітей зі зниженим слухом.

Педагогічні спостереження дозволяють стверджувати, що низькі абсолютні показники КЗ у *спортивно-ігрових діях* у дівчаток і хлопчиків зі зниженим слухом віком 7-9 років викликані частою втратою м'яча під час виконання запропонованого дітям контрольного завдання, що вказує на малий руховий досвід цих дітей у роботі з м'ячем та на не сформованість у них в даному віковому періоді відчуття м'яча (клас предметної спритності). Крім того, в дітей із зниженим слухом при виконанні контрольної вправи "ведення баскетбольного м'яча ведучою рукою під час бігу на 10 м зі зміною напрямку руху" спостерігалася нераціональна техніка ведення м'яча: надмірне зусилля кистю, що в більшості випадків призводило до відскоку баскетбольного м'яча до рівня грудей і часто було причиною пробігання повороту; порушення узгодження ритмічності рухів ногами та ударів м'яча об підлогу. В окремих випадках, навпаки, спостерігалася недостатнє зусилля кистю під час ведення м'яча; відсутність активного повороту стопів при зміні напрямку руху. Слід зазначити також, що уповільнення темпу виконання запропонованого завдання найчастіше відзначалося після другого повороту навколо орієнтира та зберігалася до фінішної прямої.

Досліджуючи КЗ в *балістичних рухових діях з акцентом на дальність метання* школярів зі зниженим слухом, встановлено, що результати контрольних і експериментальних груп суттєво не відрізняються. Обраховані значення t-критерію, як у хлопців, так і в дівчат не перевищують критичного значення при $\alpha = 0,05$. Різниця результатів між вищевказаними групами, виражена у відсотках, склала від 0,6% до 10,1%. Однак слід зазначити, що діти зі зниженим слухом віком 7-16 років відстають від своїх однолітків за даними показниками. Так, результати контрольного іспиту "Метання тенісного м'яча ведучою рукою на дальність з положення сиди ноги нарізно" показали, що між цими групами випробуваних спостерігається суттєва різниця результатів на користь учнів із збереженою слуховою функцією. У хлопців зі зниженим слухом відставання від їхніх однолітків зі збереженим слухом склало від 25% до 45,8%. До того ж, найбільш низькі результати досліджень у дітей зі зниженим слухом констатовані на першому році навчання у спеціальній школі.

Результати, показані випробуваними зі зниженим слухом, майже в 2 рази нижчі, ніж у їхніх ровесників зі збереженим слухом ($P < 0,01$; $X = 6,27$ м і 11,57 м відповідно). Незважаючи на значний приріст абсолютних показників КЗ у *балістичних рухових діях з акцентом на дальність метання* у школярів зі зниженим слухом (у 3 рази), за 10 років навчання у спеціальній школі їм не вдалося досягти рівня розвитку даних здібностей однолітків зі збереженим слухом. Це пов'язано з досить інтенсивним приростом

розглянутих нами показників у хлопців із збереженою слуховою функцією після 14 років. У хлопців зі зниженим слухом також спостерігається активний ріст результатів, однак більш низькими темпами, що не дозволяє їм ліквідувати існуючі розбіжності. Загалом динаміка розвитку даних здібностей у хлопців зі зниженим слухом відповідає динаміці їхнього розвитку в контрольній групі хлопців із збереженим слухом, однак, проходить більш повільно.

Аналіз результатів вихідних даних у групах дівчат зі зниженим і збереженим слухом вказує також на суттєві розбіжності між ними в абсолютних показниках КЗ у балістичних рухових діях з акцентом на дальність метання, що становить від 30% до 51% ($P < 0,01$). Цікаво, що, починаючи з 12 років, розрив між вищевказаними групами збільшується, що пов'язано з морфофункціональними змінами в їхньому організмі, викликаними настанням періоду статевої зрілості. Особливо критичним для розвитку даної здібності у групі дівчаток зі зниженим слухом виявився період з 8 до 10 років і з 12 до 14 років. На це вказує стабілізація і деяке тимчасове зниження результатів тестування у другому випадку. В основному, у дівчат зі зниженим слухом спостерігається позитивна (однак менш інтенсивна, порівняно з однолітками зі збереженим слухом) динаміка розвитку розглянутих нами здібностей. Проте, до 16 років дівчата зі зниженим слухом ще не наздоганяють своїх одноліток зі збереженим слухом у розвитку абсолютних показників КЗ у балістичних рухових діях з акцентом на дальність, що вказує на необхідність цілеспрямованого корекційно-розвивального впливу.

Висновки. 1. Діти зі зниженим слухом віком 7-16 років відстають від своїх однолітків зі збереженим слухом у розвитку координаційно-рухової сфери. Різниця показників розвитку КЗ між цими групами становить: у стрибкових вправах – 34,6%, циклічних локомоціях – 23,4%, спортивно-ігровій руховій діяльності – 28,9%, металевих рухових діях з установкою на дальність метання – 37,6%.

2. Найбільші координаційні недоліки координаційно-рухової сфери характерні для учнів зі зниженим слухом молодшого шкільного віку. У 11-16 років вони зберігаються, але мають менший прояв.

3. Розвиток координаційно-рухової сфери дітей зі зниженим слухом лімітовано такими чинниками як: зниження слуху (первинне відхилення), порушення психічного і мовленнєвого розвитку (вторинне та третинне відхилення), порушення вестибулярного апарата, несвоєчасність надання дитині медико-психолого-педагогічної допомоги, недостатнє приділення уваги цілеспрямованому розвитку координаційних здібностей дітей зі зниженим слухом, відсутність можливості надання педагогом своєчасних оперативних підказок дітям зі зниженим слухом щодо виконання ними рухових дій, які пов'язані з розвитком координаційних здібностей, та недостатнє накопичення у них рухової бази.

4. Результати нашого дослідження свідчать про знижені можливості дітей зі зниженим слухом молодшого та середнього шкільного віку стосовно готовності до оптимального управління руховими діями, що вказує на необхідність проведення серед них відповідної корекційно-педагогічної роботи.

Перспективи подальших досліджень полягають в розробленні та науковому обґрунтуванні інноваційних методик корекції та розвитку координаційних здібностей дітей зі зниженим слухом, що спрямовані

на подолання недоліків їхньої координаційно-рухової сфери та оптимізацію управління складно координованих рухових дій.

Література

1. Ivakhnenko A. A. Rozvytok psikhomotornoj funktsiji hlukhykh ditej molodshoho shkil'noho viku zasobamy rukhlyvykh ihor [The development of psychomotor functions of deaf children of primary school age by means of mobile games] : Avtoref. dys...kand. ped. nauk : 13.00.03 / A. A. Ivanenko. – Odesa, 2012. – 20 s.

2. Leshchij N.P. Rozvytok koordynatsiyi rukhiv u hlukhykh pidlitkiv na urokakh fizychnoyi kul'tury [The development of coordination among deaf teenagers at lessons of physical culture] : Avtoref. dys...kand. ped. nauk: 13.00.03 / N.P. Leshchij. – Odesa, 2004. – 20 s.

3. Lyahova I. N. Korrektsionnoe znachenie gimnastiki v uchebno-pedagogicheskom protsesse po fizicheskomu vospitaniyu gluhih shkolnikov mladshih klassov [Correctional value of gymnastics in teaching and pedagogical process on physical training of deaf schoolchildren]: Avtoref. dis...kand. ped. nauk : 13.00.03 / I. N. Lyahova. – Moskva, 1992. – 12 s.

4. Стат'єв С. І. Формування танцювальних рухів глухих дітей молодшого шкільного віку на заняттях музично-ритмічного виховання : Автореф. дис...канд. пед. наук : 13.00.03 / С. І. Стат'єв. – Київ, 2012. – 20 с.

Маковецька Н.В.

Запорізький національний університет

МЕНЕДЖМЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У СФЕРІ ОСВІТНЬО-ОЗДОРОВЛЮВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті пояснюються причини посилення інтересу педагогічних працівників до інноваційного менеджменту в освіті; зазначається, що одним із напрямів інноваційного менеджменту є менеджмент професійного розвитку; доводиться, що професійний розвиток працівників закладу освіти є умовою його ефективної діяльності, зокрема, у сфері оздоровлення вихованців, успішної постановки і досягнення цілей щодо формування, зміцнення і збереження їхнього здоров'я; визначено принципи і пріоритетні завдання менеджменту професійного розвитку фахівців дошкільних навчальних закладів у сфері освітньо-оздоровлювальної діяльності; запропоновано форми роботи з професійного розвитку фахівців дошкільних навчальних закладів.

Ключові слова: інноваційний менеджмент, менеджмент професійного розвитку, принципи, завдання професійного розвитку, форми роботи з професійного розвитку фахівців дошкільних навчальних закладів.

Маковецькая Н.В. Менеджмент профессионального развития как основа формирования компетентности специалистов дошкольных учебных заведений в сфере образовательно-оздоровительной деятельности. В статье